

III

(Akty przygotowawcze)

EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

536. SESJA PLENARNA EKES-U, 11.7.2018–12.7.2018

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 924/2009 w odniesieniu do niektórych opłat za płatności transgraniczne w Unii i opłat za przeliczenie waluty”

[COM(2018) 163 final – 2018/0076 (COD)]

(2018/C 367/05)

Sprawozdawca: **Daniel MAREELS**

Wniosek o konsultację	Parlament Europejski, 19.4.2018 Rada Europejska, 3.5.2018
Podstawa prawna	Art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji
Data przyjęcia przez sekcję	7.6.2018
Data przyjęcia na sesji plenarnej	11.7.2018
Sesja plenarna nr	536
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	116/0/0

1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje przedmiotowy wniosek, który pozwoli zmniejszyć koszt płatności transgranicznych w euro w państwach członkowskich spoza strefy euro i zwiększyć przejrzystość w zakresie opłat za wymianę walut. Wzywa do szybkiego wdrożenia tego wniosku.

1.2. Bezpośrednie skutki wniosku będą odczuwalne głównie w państwach członkowskich spoza strefy euro. Stosowane tam wysokie opłaty za wewnątrzunijne płatności transgraniczne w euro znikną, ponieważ będą musiały zostać dostosowane do niższych opłat za transakcje krajowe w walucie krajowej. EKES z zadowoleniem przyjmuje to obniżenie opłat, korzystne w szczególności dla konsumentów i przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP.

1.3. Z kolei obniżenie opłat niewątpliwie doprowadzi do zwiększenia swobodnego przepływu transgranicznego i wolnego handlu w całej UE, przynosząc korzyści wszystkim państwom członkowskim Unii. Pogłębienie jednolitego rynku i pozytywne skutki gospodarcze, które w ten sposób można uzyskać, są ważne zdaniem EKES-u.

1.4. EKES z zadowoleniem stwierdza, że w ten sposób osiągnięty zostanie też początkowy cel projektu SEPA, by traktować wszystkie wewnątrzunijne płatności w euro jak płatności krajowe. Jednocześnie przyczyni się to do budowy jednolitego rynku detalicznych usług finansowych, jako że zlikwidowany zostanie obecny podział tego rynku na użytkowników ze strefy euro i spoza strefy euro. Niższe opłaty ponoszone przez użytkowników w strefie euro zostaną w ten sposób udostępnione również użytkownikom spoza strefy euro.

1.5. W kontekście swych wielokrotnych apeli o zachowanie różnorodności środowiska bankowego jako gwarancji stabilności i efektywności systemu oraz w celu uwzględnienia różnych przyszłościowych zmian i wyzwań EKES wzywa do poświęcenia większej uwagi aspektowi kosztów, z którym będą miały do czynienia banki w następstwie przedmiotowego wniosku.

1.6. Uczestnicy rynku zostaną zobowiązani do publikowania pełnych kosztów wymiany walut za granicą i informowania o nich osób zainteresowanych przed przystąpieniem przez nie do operacji. Zdaniem EKES-u te nowe dodatkowe obowiązki dotyczące przejrzystości są uzasadnione, ponieważ pozwolą konsumentom na dokonywanie właściwego wyboru podczas operacji za odpowiednią cenę. Ale również w tym przypadku ważne jest, aby wziąć pod uwagę bardzo złożony pod względem technicznym charakter tej kwestii oraz związane z nią koszty ponoszone przez dostawców.

1.7. Wreszcie Komitet wskazuje również, że mimo iż dotyczy to bardzo technicznej kwestii, pojawia się tu ogromna szansa na dobrą i jasną komunikację z wszystkimi obywatelami Unii. Można by wykorzystać wprowadzane w tym zakresie zmiany do wyjaśnienia, w jaki sposób UE dokonuje zmian, które są pozytywne dla każdego, i rozwiązuje problemy dnia powszedniego.

2. Kontekst

2.1. Od początku lat 2000 prowadzone są działania mające na celu harmonizację płatności bezgotówkowych w Europie. Dlatego już od wprowadzenia euro rozpoczęto prace nad jednolitym obszarem płatności w euro – Single Euro Payments Area (w skrócie SEPA) ⁽¹⁾. W tym kontekście przeprowadzono stopniowe przejście z krajowych systemów płatności na system europejski. Proces ten został zakończony w 2014 r.

2.2. Na tej podstawie rządy, handlowcy i przedsiębiorstwa mogą z łatwością dokonywać płatności w dowolnym miejscu w strefie euro i Unii Europejskiej ⁽²⁾ dzięki zastosowaniu identycznych środków płatności: kart, poleceń przelewu i poleceń zapłaty. Niezależnie od kraju nie czyni się rozróżnienia – wszystkie płatności są traktowane jak europejskie płatności wewnętrzne.

2.3. Ponadto podjęto różne inne inicjatywy mające na celu nie tylko zwiększenie przejrzystości kosztów płatności, ale i zmniejszenie tych kosztów. Na tej podstawie między innymi opłaty za wewnętrzne płatności transgraniczne w euro zostały obecnie zrównane z opłatami za krajowe płatności w tej walucie. Dokonano tego na podstawie rozporządzenia (WE) nr 2560/2001, zastąpionego później rozporządzeniem (WE) nr 924/2009.

2.4. Zmiana ta miała jednak zastosowanie jedynie w państwach członkowskich strefy euro ⁽³⁾ oraz w Szwecji, która skorzystała z możliwości ⁽⁴⁾ przewidzianej dla innych państw członkowskich, by rozszerzyć ten system na walutę krajową.

2.5. W ramach „Planu działania w sprawie detalicznych usług finansowych: szersza oferta i lepsze produkty” z marca 2017 r. Komisja zobowiązała się do przygotowania środków w celu zmniejszenia kosztów transakcji transgranicznych we wszystkich państwach członkowskich i oceny praktyk w dziedzinie dynamicznego przeliczania walut ⁽⁵⁾.

2.6. Omawiany wniosek ⁽⁶⁾ dotyczący zmiany rozporządzenia (WE) nr 924/2009 ma na celu rozszerzenie wspomnianego wyżej systemu wewnętrznych transakcji w euro z korzyścią dla osób fizycznych i przedsiębiorstw w państwach członkowskich spoza strefy euro. W ten sposób można zmniejszyć koszty wewnętrznych płatności transgranicznych, dostosowując je do opłat za transakcje krajowe w walucie krajowej państwa członkowskiego.

2.7. Jednocześnie ⁽⁷⁾ nakłada się dodatkowe obowiązki w zakresie przejrzystości w odniesieniu do wymiany walut. W rezultacie koszty transakcji transgranicznych będą w przyszłości jawne.

⁽¹⁾ Więcej informacji o SEPA: zob. strona internetowa Europejskiej Rady ds. Płatności: <https://www.europeanpaymentscouncil.eu/>.

⁽²⁾ Zakres geograficzny SEPA obejmuje obecnie ponad 34 kraje i terytoria: 28 państw członkowskich UE oraz Islandię, Norwegię, Liechtenstein, Szwajcarię, Monako i San Marino. Zob. strona internetowa w przypisie 1.

⁽³⁾ I w konsekwencji dla płatności w euro.

⁽⁴⁾ Możliwość przewidziana dla wszystkich państw członkowskich w rozporządzeniu (WE) nr 2560/2001 i zastępowanym je rozporządzeniem (WE) nr 924/2009 w sprawie płatności transgranicznych.

⁽⁵⁾ Zob. COM(2017) 139 final; <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52017DC0139>. Zob. w szczególności proponowane działania 1 i 2.

⁽⁶⁾ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 924/2009 w odniesieniu do niektórych opłat za płatności transgraniczne w Unii i opłat za przeliczenie waluty, zob. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1524213305690&uri=CELEX:52018PC0163>.

⁽⁷⁾ W tym samym wniosku dotyczącym rozporządzenia.

2.8. EKES z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w przypadku wymiany walut na uczestników rynku nałożono również szereg dodatkowych obowiązków w zakresie przejrzystości. Dzięki temu osoby zainteresowane będą znały pełny koszt transakcji transgranicznej przed przystąpieniem do operacji.

3. Komentarze i uwagi

3.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje propozycje rozszerzenia korzyści płynących z systemu SEPA na obywateli i przedsiębiorstwa z państw członkowskich spoza strefy euro. W ten sposób zostaną zmniejszone koszty wewnątrzunijnych transgranicznych płatności w euro, zwłaszcza w tych ostatnich państwach członkowskich. Jednocześnie zwiększony zostanie obowiązek przejrzystości w odniesieniu do opłat za wymianę walut.

3.2. Wnioski te przyczynią się zatem do budowy jednolitego rynku detalicznych usług finansowych, jako że zlikwidowany zostanie obecny podział rynku wewnątrzunijnych płatności transgranicznych w euro. Użytkownicy w strefie euro mogą w pełni korzystać z SEPA w zakresie tego rodzaju płatności, podczas gdy obecnie tak się nie dzieje w przypadku użytkowników w państwach członkowskich, których walutą nie jest euro.

3.3. Większość użytkowników w strefie euro może dokonywać płatności, o których tu mowa, uiszczając niskie lub wręcz znikome opłaty, w przeciwieństwie do użytkowników spoza strefy euro – z reguły ponoszą oni wysokie koszty w tym zakresie. Niezwykle istotne jest, by położyć kres tej sytuacji. Dostawcy usług płatniczych w tych państwach członkowskich będą musieli zrównać swoje opłaty za transakcje transgraniczne w euro ze zwykle niższymi opłatami za transakcje krajowe w walucie krajowej.

3.4. To obniżenie opłat pozytywnie wpłynie na swobodny przepływ transgraniczny i wolny handel w UE, i to we wszystkich państwach członkowskich. W ten sposób konsumenci spoza strefy euro będą mieć łatwiejszy dostęp do rynków w strefie euro, czerpiąc z tego korzyści. Ten sam łatwiejszy dostęp dotyczyć będzie również przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, które będą mogły poprawić swoją pozycję na rynkach i zwiększyć konkurencyjność, również odnosząc z tego korzyści.

3.5. EKES popiera decyzję o skoncentrowaniu się w ramach proponowanego programu na transakcjach w euro. W istocie, w swojej opinii w sprawie planu działania w sprawie detalicznych usług finansowych EKES z zadowoleniem przyjął fakt, że „na obecnym etapie Komisja Europejska nie podejmuje działań regulacyjnych⁽⁸⁾”. Jednocześnie jest to wielki krok naprzód dla zainteresowanych państw członkowskich, które od pewnego czasu miały możliwość podjęcia tego kroku, ale tego nie zrobiły⁽⁹⁾.

3.6. Niezależnie od szeregu innych powodów⁽¹⁰⁾ wybór ten stanowi również kompromis między wyraźniejszymi żądaniami ze strony zarówno dostawców usług płatniczych⁽¹¹⁾, jak i użytkowników tych usług⁽¹²⁾. Co więcej, proponowane rozwiązanie lepiej pasuje do idei rozwiązania „na miarę”. Umożliwia bowiem uwzględnienie specyfiki i sytuacji zainteresowanych państw członkowskich, m.in. na poziomie systemów płatności i dostawców usług płatniczych.

3.7. Aby umożliwić konsumentom dokonanie właściwego wyboru w zakresie wymiany walut za granicą, co obecnie wydaje się trudne z uwagi na brak odpowiednich informacji we właściwym czasie, na uczestników rynku nakłada się również szereg dodatkowych obowiązków w zakresie przejrzystości. Dzięki temu jeszcze przed przystąpieniem do transakcji transgranicznej jej pełne koszty będą podane do wiadomości publicznej i będą znane osobom zainteresowanym.

3.8. EKES uważa, że obowiązek przejrzystości z korzyścią dla użytkowników i konsumentów jest bardzo ważny, podobnie jak bezpieczeństwo transakcji. Równie ważne jest ustalenie górnej granicy kosztów tego rodzaju usług, w oczekiwaniu na opracowanie konkretnych środków wykonawczych⁽¹³⁾. Dla dostawców usług płatniczych jest to bardzo skomplikowane i trudne zagadnienie, w związku z czym należy zwrócić uwagę na związany z tym aspekt kosztowy.

⁽⁸⁾ Zob. Dz.U. C 434 z 15.12.2017, s. 51, pkt 1.1.

⁽⁹⁾ Zob. opcja opisana w pkt 2.4.

⁽¹⁰⁾ Niektóre z nich zostały zebrane w komunikacie prasowym „Często zadawane pytania: płatności transgraniczne” dotyczącym aktualnych wniosków. Zob. http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-18-2424_en.htm.

⁽¹¹⁾ Którzy wcześniej popierali status quo.

⁽¹²⁾ Którzy wcześniej byli za regulacją jeszcze większej liczby transakcji.

⁽¹³⁾ Ze względu na szybko zmieniające się otoczenie i techniczny charakter tego zagadnienia przewidziano nieprzekraczalny termin 36 miesięcy od wejścia w życie rozporządzenia.

3.9. Znaczące są koszty i zmniejszone dochody, jakie odczują dostawcy usług płatniczych w następstwie tych wniosków⁽¹⁴⁾. Nawet o ile obecna sytuacja nie jest może w pełni satysfakcjonująca, a straty można będzie w pewnym stopniu złagodzić w dłuższej perspektywie, nadal należy zwrócić odpowiednią uwagę na ten aspekt kosztów.

3.10. Jak ostatnio podkreślił EKES⁽¹⁵⁾ w kontekście apelu o różnorodność w środowisku bankowym, należy koniecznie zwrócić uwagę na aspekt kosztów jako gwarancję stabilności i skuteczności systemu⁽¹⁶⁾. Należy też uwzględnić fakt, że obecnie banki muszą stawiać czoła wielu ważnym wyzwaniom, m.in. związanym z ramami regulacyjnymi i nadzorczymi, szeregiem zmian przyszłościowych⁽¹⁷⁾, długotrwałe niskimi stopami oprocentowania i wieloma innymi sytuacjami⁽¹⁸⁾.

3.11. Wreszcie Komitet wskazuje również, że mimo iż dotyczy to bardzo technicznej kwestii, pojawia się tu ogromna szansa na dobrą i jasną komunikację z wszystkimi obywatelami Unii. W istocie można by wykorzystać wprowadzane w tym zakresie zmiany do wyjaśnienia, w jaki sposób UE wprowadza zmiany pozytywne dla przedsiębiorców, obywateli i konsumentów oraz rozwiązuje problemy dnia powszedniego, na przykład pojawiające się podczas podróży.

Bruksela, dnia 11 lipca 2018 r.

Luca JAHIER
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

⁽¹⁴⁾ W uzasadnieniu dotyczącym wniosku wskazano kwotę 900 mln EUR rocznie w odniesieniu do transakcji transgranicznych w euro.

⁽¹⁵⁾ Zob. Dz.U. C 434 z 15.12.2017, s. 51; opinia INT/822, pkt 3.6.

⁽¹⁶⁾ Zob. Dz.U. C 251 z 31.7.2015, s. 7, pkt 1.1, a także Dz.U. C 451 z 16.12.2014, s. 45, pkt 1.11.

⁽¹⁷⁾ Na przykład w zakresie technologii FinTech i blockchain, a także finansowania zrównoważonych gospodarek. W odniesieniu do „Plan działania: finansowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego” zob. (https://ec.europa.eu/info/publications/180308-action-plan-sustainable-growth_en) COM(2018)97 final.

⁽¹⁸⁾ M.in. podejście UE do kredytów zagrożonych (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-supervision-and-risk-management/managing-risks-banks-and-financial-institutions/non-performing-loans-npls_en).